

مبتداء و خبر :

مبتداء اسمی است که **مُسْنَدٌ إِلَيْهِ** واقع می شود و خبر **مُسْنَدٌ** و مکمل کلام می باشد.

از مثال های مبتداء و خبر به **مُلْكُ السَّمَوَاتِ** است که نیاز به توضیح دارد و آن اینکه افعال بر دو قسم هستند :

۱. افعال عموم

۲. افعال خصوص

افعال عموم افعالی هستند که دلالت بر **وجودِ صِرْف** دارند و فقط وجود را می رسانند که عبارتند از :

كَانَ، **حَصَلَ** و غیر این افعال، افعال خصوص هستند که دلالت بر **وجودِ مَقَيَّد** می کنند یعنی علاوه بر وجود، دلالت بر **یک حالت خاص** نیز می کنند.

جار و مجرور یا ظرف زمانی که خبر باشند متعلق به افعال عموم محذوف می باشند؛ جار و مجرور؛ مانند : **زَيْدٌ فِي الدَّارِ** و ظرف؛ مانند : **زَيْدٌ عِنْدَكَ**.

در مثال : **لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ**؛ **لَهُ** خبر مقدم است و **مُلْكُ السَّمَوَاتِ** مبتدای مؤخر است که در اینجا خبر بر خلاف اصل (=قاعده ی کلی)، مقدم بر مبتداء شده است؛ به خاطر اینکه بتواند **حصر** را برساند.

مثال هایی که تاکنون بیان شد برای جائی بود که خبر **مفرد** باشد اما مثال برای جائی که خبر **جمله** باشد؛ مانند : **اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ**؛ که جمله ی **يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ** خبر برای **اللَّهُ** می باشد.

بیان فرق بین مبتداء وصفی و اسمی :

مبتداء، در مبتدای اسمی، **مُسْنَدٌ إِلَيْهِ** و مبتداء، در مبتدای وصفی، **مُسْنَدٌ** می باشد؛ بنا بر این اسم ظاهر یا ضمیر منفصل بعد از مبتدای وصفی **مُسْنَدٌ إِلَيْهِ** است و نمی تواند خبر باشد لذا نمی گویند : خبر؛ بلکه می گویند : **فاعلی که در جایگاه خبر نشسته است** و از آمدن خبر ما را **بی نیاز** کرده است.